

ÍNDEX

Prefaci. El penitent.....	9
I. El casalot rehabilitat.....	23
Arriba un foraster.....	23
La Cèlia	35
La maledicció.....	48
II. El casalot solitari.....	59
Lloc de cita	59
Presències espectrals	63
Darrera visita.....	66
III.El casalot embruixat	69
Un nou i vell inquiet.....	69
Males influències.....	70
Nit de llamps i trons.....	75
IV.Addenda	81

Els taulons, bigues i pilars que componien la casa no romanien a lloc mitjançant claus o encadellats. Si així fos, faria molt de temps que s'hauria esfondrat. D'altra banda, els corcs que, al llarg de centúries, havien intentat rosegarn-ne la fusta apetitosa havien cedit les seves minúscules vides a una entitat que els anorreava i absorbia i que creixia sense presses dins de la casa o, potser, identificant-se amb la casa mateixa.

Ningú no sabia qui havia construït aquella casa gran i ombriva. Ni per què l'havia situat als afores del poble. Fins i tot podria ser que l'existència de la casa fos anterior a la del poble. Qualsevol conjectura podria ser certa. Els pobletans l'anomenaven, amb una mescla de temor i menyspreu, el casalot.

Res no creixia al seu voltant fins a una bona distància, ni un bri d'herba. En canvi, els arbres situats una mica més enllà de la zona inhabitable s'enlairaven amb gran ufana i hi projectaven una ombra tan espessa que cap raig de sol no podia travessar-la.

PREFACI

EL PENITENT

L'arribada del foraster va ser una absoluta sorpresa per a tots els habitants de l'indret, una dotzena llarga de famílies que treballaven unes terres que no eren seves i que malvivien del fruit que en treien un cop havien pagat la contribució que els pertocava. L'estranyesa venia no tant per l'aparició d'un desconegut en aquell lloc agrest deixat de la mà de Déu com per la direcció de la que provenia. En efecte, cap a la part de migdia hi havia, als peus de la serralada, Aiguasoma, la ciutadella on residia el veguer a qui devien servitud, i on conduïa l'únic camí que tenia un final més enllà del cor dels boscos. En canvi, cap a tramuntana no hi havia res; ni pobles, ni ciutats, ni camins, ni res que valgués la pena ser esmentat. I precisament va ser allà on es va fer visible l'home. Va travessar un coll que ni tan sols tenia nom i va descendir fins al lloc que no mereixia anomenar-se de cap manera perquè era un simple apèndix tributari d'Aiguasoma, un conjunt de barraques miserables, tot i que mossèn Pancràs lluitava perquè adoptés el nom de l'airosa ermita que no feia gaire que s'havia acabat de construir consagrada a Sant Tarsici. Aliens a aquests esforços, el grapat de poblatans es referien a casa seva com a Fumaroles, per les esquerdes fumejants que hi havia a la part més alta del roquissar, precisament a tocar d'una ermita que no havien demanat que s'hi erigís però que acollien de bon grat perquè intuïen que els podria servir de refugi els dies més crus de l'hivern.

El pas del foraster va ser seguit amb expectació i un absolut silenci. Els fumarolencs, o tarsicians, o aiguasomencs de dalt o com se n'hagués de dir havien sentit a parlar de les representacions fetes al palau del veguer en què participaven rapsodes, músics i bufons, tot i que ells

no hi havien assistit i tenien l'absolut convenciment que moririen sense haver participat d'aquesta experiència. Per això, era un fet del tot remarcable i digne de ser transmès a les generacions venidores la contemplació d'aquell home un pam més alt que qualsevol dels espectadors, que avançava descalç entre ells, amb nafres en peus i cames, una barba descurada i embullada que li mig cobria el ventre desnerit i uns vestits bruts i esparracats que feien més fàstic que pena. Aquella gent estupefacta va assistir a l'espectacle contenint la respiració, en part temorosos del perill que pogués representar aquell home, però també per protegir-se dels efluvis que emanaven d'un cos que no havia tingut contacte amb l'aigua, segurament, durant anys, ni tan sols els dies de pluja.

No el va reconèixer ningú. No ho haurien pogut fer encara que l'haguessin vist abans, quan aquella formidable ossamenta estava recoberta per molt més que una magra capa de pell. Havien sentit a dir, és clar, que el fill del veguer havia marxat a terres franceses. D'allò en feia una bona colla d'anys. I també havien sentit a parlar, més recentment, de la seva mort en el naufragi d'un vaixell que es dirigia a Sicília. El que no sabia ningú era que ell mateix s'havia encarregat de pagar un missatger per portar la notícia que el situava a l'interior d'un vaixell que s'havia enfonsat realment. El cert era que ningú no s'havia aflagit en rebre la nova: el fill del veguer era un mala peça. Als que ara el contemplaven com una atracció de fira, no els hauria fet gens de gràcia saber que havia retornat d'entre els morts. Més aviat haurien desitjat que continués el camí que havia iniciat i baixés cap a Aiguasoma per ocupar-se del que fos que s'havia d'ocupar la noblesa i els deixés tranquils amb la seva avorrida però relativament segura vida de pagesia i pastoreig. Però el desconegut tenia altres plans. En arribar al llit sec i pedregós del torrent que baixava des de les fumaroles, va iniciar el camí d'ascens. S'hi va estar una bona estona.

Des del roquissar fumejant i l'ermita no es veia el poblat. El foraster estava molt cansat. Es va quedar pal-

plantat, una bona estona, davant de la porta de l'ermita. Va estar sospesant si entrar-hi i dormir en un racó. Finalment, va decidir refugiar-se en una balma que el podia acollir còmodament si tenia cura d'evitar les emanacions que sortien de certes parts del terra. Va tancar els ulls i va intentar dormir. No sabia si el seu cos adolorit li ho permetria però, almenys, se sentia segur; no se li acudia un lloc més amagat que aquell, a un parell de llegües de casa seva.

Mossèn Pancràs va pujar a Sant Tarsici, com cada dissabte, per celebrar-hi missa. Abans d'anar a l'ermita, però, va passar a visitar els malalts. I va parlar amb la gent. De manera que sabia amb què es trobaria. O, més aviat, amb qui.

La porta de l'ermita estava oberta de bat a bat. El desconegut estava dret prop de l'entrada, amb les cames separades, mirant cap a l'altar. Mossèn Pancràs es va aturar amb un peu a l'esglaó sense atrevir-se a entrar. Va sentir un cert temor, però de seguida el va omplir la força de la fe cega en el seu Senyor i Creador. Ell no permetria que li passés res, i encara menys en lloc sagrat. Es va donar impuls i va accedir al temple. En aquell moment, els raigs de llum del migdia van entrar per l'ull de bou obert a l'absis i van il·luminar plenament el desconegut, que va exclamar amb veu potent i rogallosa:

—*Angelus Domini nuntiavit Mariae!*

Mossèn Pancràs va tenir un esglai, però es va sobreposar de seguida i, com feia sempre que sentia parlar llatí, va traduir en murmuris:

—L'Àngel del Senyor anuncia a Maria.

—*Et concepit de Spiritu Sancto!*

—I concebé per obra de l'Esperit Sant.

El foraster va continuar durant una estona i mossèn Pancràs va haver de reprimir les llàgrimes. Va pensar que aquella era l'oració més bella que havia sentit mai. Era una llàstima que no es difongués entre tota la cristiandat.

Hi va haver un silenci llarg que es va tornar incòmode quan el desconegut es va tombar. Semblava que

tenia intenció de sortir però mossèn Pancràs li barrava el pas. Aquest va alçar la vista i va preguntar:

—Com us dieu?

Era una manera de començar una conversa com qualsevol altra, però no semblava que el foraster tingués ganes d'enraonar. Quan el mossèn anava a enretirar-se, el desconegut va respondre:

—No tinc nom.

—Que no teniu nom? No és possible. Tothom té un nom.

—Jo el vaig deixar a Terra Santa, juntament amb la dignitat.

Mossèn Pancràs va alçar una cella.

—Heu estat a Terra Santa?

—Per desgràcia meva i de molta gent.

Mossèn Pancràs no el va comprendre, però era prou intuïtiu per saber que no podia continuar per aquell camí. Havia establert un lligam molt prim amb aquell home que cada cop li resultava més enigmàtic i tenia la intenció de no trencar-lo.

—És allà on vau aprendre aquesta oració que us he sentit recitar?

—No. Me la va ensenyar el Papa. Em refereixo al Papa Urbà, al cel sia. Me la va ensenyar en persona. A mi i a uns quants més.

Mossèn Pancràs no se'n sabia avenir. Estava parlant amb algú que havia tingut tractes amb Sa Santedat. Per un moment va pensar que podia ser un farsant, però ho va descartar. L'home parlava amb tanta naturalitat que era impossible.

—M'agradaria saber coses de Terra Santa —va demanar el mossèn.

—El que us explicaria és massa horrorós —va sentenciar el foraster amb la mirada perduda.

—Recordeu que sóc sacerdot. Estic acostumat a sentir de tot.

El desconegut va fer un petit somriure, el més trist que el mossèn hagués presenciat mai.

—Us ben asseguro que no sabeu què és la maldat. Mossèn Pancràs no sabia si l'home parlava en general o de si mateix, i per això va proposar:

—Voleu confessar-vos?

—No estic preparat per confessar-me. O, més aviat, Déu no està preparat per perdonar-me.

—No digueu això. Déu és la Bondat Infinita.

—La infinitud no és suficient, pare. Creieu-me.

El foraster va fer una passa endavat. La conversa havia acabat. Mossèn Pancràs va recular per deixar-lo passar. Encara va demanar:

—Podem seguir parlant un altre dia?

—És clar.

El mossèn, recordant la primera paraula que havia sentit pronunciar a l'home, va formular-li una última pregunta:

—Us puc dir Àngel?

L'home va arronsar les espatlles i va continuar caminant cap al seu refugi.

A mossèn Pancràs li va costar vèncer el recel de l'Àngel. Cada dissabte, després de missa, li portava un tros de pa i alguna altra menja, com ara formatge o embotit, i passaven una estona conversant. No s'hi podia allargar gaire perquè no es podia arriscar que se li fes de nit abans d'arribar a Aiguasoma. Certament, només havia de fer un tram a peu, el més difícil. A unes tres quartes parts de camí l'esperava el seu ruc lligat a un arbre. Però fins i tot els rucs necessiten llum per veure on posen les peülles.

El sacerdot va descobrir de seguida que l'Àngel era un home culte. No tenia manera de saber qui era realment perquè havia estat destinat a Aiguasoma quan el fill del veguer ja n'havia marxat. Gaudia de les converses amb l'Àngel i s'avergonyia de considerar el dissabte el millor dia de la setmana per sobre del diumenge.

A poc a poc, va aconseguir que l'Àngel li obrís el seu esperit i el fes partícip de les seves aventures. Van arribar a un compromís:

—Pare, la meva confusió és molt gran. No puc demanar-vos que m'escolteu en secret de confessió. Només

puc demanar-vos que m'escolteu com un amic. Si creieu que no podreu suportar-ho, més val que marxeu ara.

—M'honora que em considereu un amic, així que escoltaré tot allò que em vulgueu dir.

—Vaig conèixer Otó quan encara no era el Papa Urbà —A mossèn Pancràs el va sobtar un començament tan directe—. Jo formava part d'una delegació enviada pel comtat de Tolosa. El meu origen, com vostè deu suposar, no és en terres occitanes, però els bons guerrers troben acollida a tot arreu, i el comte de Tolosa em tenia en bona estima. En aquell moment, Otó ja ens va parlar de les seves idees per promoure l'alliberament de Terra Santa.

L'Àngel era un narrador hàbil i mossèn Pancràs se sentia transportat amb els seus relats. Coneixia amb tots els detalls llocs i personatges sense els perills que implicaven els viatges. Fruïa amb les descripcions de palaus, corts, catedrals, banquets i reunions. S'esbalaïa amb l'esment d'un luxe que mai no veuria. I lamentava no conèixer cap mitjà —tant se val si oració o encanteri— per allargassar les tardes dels dissabtes.

—Jo no era allà per casualitat. Vaig estudiar bé els personatges que es movien al voltant del Papa Gregori i vaig arribar a la conclusió que Otó era el més ben situat per succeir-lo. És impossible entrar al cercle privat d'un Papa, però és molt més fàcil fer-ho al d'un aspirant.

—Però us vau equivocar. Víctor va pujar al tron de Sant Pere.

—En efecte. Però només durant dos anys. Otó el va succeir i va esdevenir el Papa Urbà.

—I us puc preguntar quin interès teníeu a fer amistat amb el Papa?

—La necessitat del perdó. Els meus pecats em perseguïen i no veia ningú millor que un Papa per perdonar-me'ls.

—Un simple rector de llogarret hauria servit per als vostres propòsits —va intervenir mossèn Pancràs.

—Ho sé. Així ens ho han ensenyat, almenys. Però les meves culpes eren tan grans que no creia possible netejar-

les si no era amb la intervenció del mateix representant de Jesucrist a la Terra. En tot cas, els meus crims passats semblarien les entremaliadures d'un nen comparats amb el que va venir després.

Mossèn Pancràs va comprovar amb satisfacció que l'Àngel retornava a la vida de mica en mica. Els aliments que li proporcionava li anaven d'allò més bé, però era evident que era capaç d'abastir-se pel seu compte, segurament a base d'animals i fruites del bosc, perquè la gent del poblat no s'havia queixat de cap furt.

A mesura que recuperava les forces, avançava en un relat cada cop més inquietant.

—Vaig participar en moltes de les reunions que van servir per preparar el concili de Clermont.

—La croada contra els musulmans! —va saltar el mossèn.

—Efectivament. Quan vaig sentir les maldats que havien comès... I quan el Papa va prometre el perdó dels pecats de qualsevol que anés a Terra Santa a lluitar per la Creu... Aquella era la meva oportunitat de fer les paus amb Déu —A l'Àngel se li van omplir els ulls de llàgrimes—. Vam sortir d'allà amb les espases alçades cap al cel cridant: "Déu ho vol! Déu ho vol!"

—Déu ho vol —va repetir mossèn Pancràs en un murmuri. Altre cop se sentia transportat per la vehemència del seu interlocutor. Ell també es va emocionar i va imaginar-se sostenint una espasa, malgrat no haver empunyat mai res més contundent que una branca d'alzina. Després d'una pausa prou llarga, l'Àngel va preguntar:

—Creieu que els sarraïns tenen ànima?

—Suposo que sí —va dubtar el sacerdot—. Per què?

—En vam matar a milers. Si tenien ànima, on són? Amb les ànimes cristianes?

—És possible —va contestar mossèn Pancràs—. Jo només conec un cel i un infern.

—Així, doncs, per què els vam matar? Per retrobar-nos amb ells a l'altra vida?

Mossèn Pancràs no tenia resposta a aquella pregunta. Va fer el camí de tornada a casa molt pensatiu i, quan va retrobar-se amb el seu ase, va exposar en veu alta tot un seguit de consideracions de caire metafísic, més per posar en ordre les idees pròpies que no pas per instruir la bèstia, que l'ignorava i mantenia sense alterar el pas regular que els retornava a casa.

Mossèn Pancràs havia estat meditant sobre la qüestió de les ànimes dels sarraïns. Tenia ganes de compartir les seves impressions amb l'Àngel, però no va poder. Tan bon punt va seure en la roca que solia ocupar, l'home va abocar:

—Els vam ofegar en sang. Davant de les mares. Eren nadons. Algun n'hi havia que aixecava un pam de terra, però bàsicament eren nadons —Mossèn Pancràs es va quedar sense paraules davant d'aquesta revelació—. Mitja ciutat cremava i vam aconseguir entrar al castell. Allà tot era luxós. A les corts europees hi ha riqueses, però ja sap què diuen: a orient hi ha luxe. No sé si sap què vull dir. Tenen bon gust, s'ha d'admetre. Vam reunir les dones i les criatures en una sala plena de sabons i de perfums. Hi havia diversos recipients per prendre banys, de totes les mides.

L'Àngel va fer una pausa. Com tantes vegades, els records se'l van endur molt lluny. Mossèn Pancràs va aprofitar per preguntar:

—Les dones i els nens, diu? On eren els homes?

—Decapitats. Al pati d'armes. Els soldats els estaven despullant per aprofitar-ne les armes i les vestidures. Els oficials érem a les estances privades, divertint-nos. On era?

El mossèn va empassar saliva.

—Hi havia recipients per banyar-se...

—Ah, sí. Un era molt petit. Allà hi devien rentar els bebès. Algú va tenir la idea d'omplir-lo d'aigua i ofegar-hi els nens que hi havia per allà. Fins i tot vaig poder ser jo qui tingués aquest acudit. No ho sé. No me'n recordo. Es tractava d'impedir que aquells petits sarraïns ens fessin la

guitza en el futur. Oi que m'entén? Al capdavall, el Papa ens havia perdonat per anticipat. Doncs el cas és que algú altre va suggerir que seria millor omplir el recipient de sang. I, ara que hi penso, aquest potser sí que vaig ser jo. Vam agafar una criada, vam degollar-la i vam omplir la pica amb la sang que rajava a dojo del seu preciós coll.

A mossèn Pancràs li van venir basques. A penes va sentir el que va venir a continuació, excepte el comentari:

—Les mares feien uns crits que devien sentir-se des de Roma.

El mossèn estava trasbalsat. L'Àngel, amb la mirada trista que no l'abandonava, li va retreure:

—Veieu com no és possible una confessió? Ni tan sols vós, que hi poseu tota la bona voluntat, sou capaç de suportar el relat de les meves atrocitats. I això que no n'heu sentit la pitjor part.

—Deixeu-me... Deixeu-me rumiar-hi bé. Ara estic una mica trasbalsat, però resaré a Sant Tarsici perquè em doni forces. Nostre Senyor us perdonarà qualsevol pecat si li ho demaneu.

—Em vaig encomanar a un Papa i la meva ànima en va sortir ben malparada. No, jo no vull tractar amb Nostre Senyor, vull tractar amb vós. És en l'únic en qui confio.

Mossèn Pancràs anava preparat per sentir qualsevol cosa. I va fer ben fet. L'Àngel va compartir amb ell un tros de pa sec i un bocí de formatge i va iniciar:

—Ens el vam menjar com si fos un animal qualsevol. —A mossèn Pancràs se li va fer un nus a la gola que li impedia empassar—. Al capdavall, vam haver de caçar-lo perquè no es deixava atrapar. I, si vol que li digui la veritat, no sé si era jueu, sarraí o cristià. Sí, sí. No em miri amb aquesta cara; potser era un dels nostres. Havíem begut, i no solament estàvem ebris de vi sinó també de victòria. Havíem conquerit la ciutat després de perdre una tercera part de les tropes i se'ns va despertar la set de venjança. Un cop a dins, no hi va haver manera de distingir qui professava una religió i qui una altra. Tots corrien igual.

—Déu meu —va murmurar mossèn Pancràs mentre feia el senyal de la creu.

—Què passarà quan arribi el dia de la Resurrecció? Una part del cos d'aquell home és dintre meu. Què farà, doncs, el Bon Déu? Arrencar-me el fetge, que no em correspon? Llevar-me un tros de cama? Si servís per obtenir el perdó, jo mateix faria la feina! Teniu un ganivet, mossèn?

Mossèn Pancràs, que no sabia què fer amb la bola de menjar que tenia a la boca, es va sobreposar i va reaccionar:

—De cap manera! Nostre Senyor ja sap el que ha de fer. Aquests problemes escapen a la nostra comprensió i no ens és donat ocupar-nos-en. Nostre Senyor ho resoldrà, quan arribi el moment, amb la seva infinita saviesa. És tot el que m'havíeu d'explicar?

—Bàsicament. El relat complet ens ocuparia mesos. Però ja us en podeu fer una idea aproximada.

—Bé. Cerqueu el penediment dins vostre i demaneu perdó a Déu.

—Tan fàcil ho veieu? Vós em perdonaríeu? Perquè jo no, us ho ben asseguro.

—No es tracta del que faríem vós o jo. El que compta és la promesa de Déu. Déu, ho enteneu?, que ens va enviar el seu Fill fa més d'onze centúries per revelar-nos que els pecats ens serien perdonats sempre. Sempre. Qualsevol pecat.

L'Àngel va interrompre la missa. Cinc setmanes després d'haver vist mossèn Pancràs per últim cop va irrompre a l'ermita de Sant Tarsici i va bramar:

—Pare, em vull confessar!

El rebombori va ser notable. Els assistents es van tombar amb l'ai al cor. Mossèn Pancràs va deixar caure els braços al llarg del cos, va fer una llarga inspiració i es va tombar. L'Àngel va obrir la boca per parlar, però el mossèn va alçar un dit i va negar amb el cap. A continuació, va dibuixar en l'aire una creu mentre pronunciava les paraules que l'Àngel anhelava sentir des de feia tants anys:

—*Ego te absolvo a peccatis tuis in nomine Patris et Filiis et Spiritus Sancti* —I va afegir—: Vés-te'n en pau, fill meu.

Llavors, l'Àngel es va treure els parracs que el cobrien i, despullat, se'n va anar a rentar-se amb l'aigua retinguda en algun toll en senyal de purificació. La missa va continuar a partir del punt en què s'havia interromput.

Mossèn Pancràs el va anar a veure després de la missa. Li duia, amb una certa aprensió, els vestits que havia deixat al terra de l'ermita.

—No els vull. A partir d'ara em mostraré a Déu tal com sóc.

—Mireu que, aquí, hi fa molt de fred, a l'hivern —L'Àngel va negar fermament amb el cap. Mossèn Pancràs va canviar de tema—. M'alegra que hàgiu fet el pas.

—D'això us volia parlar. No ha estat suficient. La meva ànima no ha quedat tranquil·la amb l'absolució. Sento que no tinc el perdó de Déu.

Mossèn Pancràs va adoptar una actitud circumspecta.

—En tot aquest temps que no ens hem vist... He pensat molt en vós i en la vostra situació. M'he encomanat a Sant Tarsici perquè m'il·luminés i...

—Digueu.

—Potser he trobat la solució als neguits de la vostra ànima. No hi ha cap dubte que els vostres pecats estan perdonats: Déu ho ha fet amb la meva intermediació. Ara bé, és lògic que el record dels vostres crims, els que m'heu explicat i els que només compartiu amb l'Altíssim, us trasbalsi.

—Certament. Però dieu que hi heu trobat una solució.

—Podríeu dedicar la vostra vida a Déu.

—Què voleu dir? Fer-me monjo o alguna cosa així?

—Hi ha altres maneres de consagrar-se al Senyor. Fa temps que dono voltes a una qüestió. Des que us conec, de fet. I s'ha d'admetre que és una extraordinària coincidència. Seria molt útil disposar d'un refugi per a gent necessitada. Malalts, peregrins, penitents com vós... Us podríeu encarregar del seu funcionament?

—Compteu amb mi! —va contestar entusiàsticament l'Àngel—. On és aquest refugi?

—Aquest és el problema. Encara no està construït. He de trobar algú que em cedeixi una edificació adequada.

—No cal. Jo us el construiré.

A mossèn Pancràs se li va formar un ampli somriure al rostre.

Mossèn Pancràs seguia amb molt d'interès la construcció del refugi, l'obra que donaria sentit al seu pas per la Terra. Celebrava el fet notable que els troncs tallats i apilats haguessin pogut aguantar tot un any a la intempèrie fins que es van assecar prou per poder fer-ne bigues i taulons. No sabia com s'ho havia fet l'Àngel perquè no es mullessin els dies de pluja. A banda de l'habilitat amb la fusta, l'Àngel havia mostrat coneixements per construir la bòbila que fornia de teules i rajoles. Alternant el treball amb la fusta i l'argila, el penitent excavava els fonaments de l'edifici directament a la roca. I ho feia tot amb un entusiasme i una energia gairebé sobrehumans. El mossèn estava convençut que aquella capacitat i aquelles habilitats manuals, impròpies del seu origen noble, provenien d'un guiatge de Nostre Senyor o de la seva Santa Mare per atènyer un objectiu tan elevat. En altres paraules, mossèn Pancràs creia estar presenciant un miracle.

El dia de la consagració estaven sols. Mossèn Pancràs hi va portar un recipient amb aigua beneïda i el crucifix de l'altar major de l'església d'Aiguasoma. Els habitants del lloc no hi van voler anar. Es malfiaven de la gent que hauria d'acollir l'edifici la construcció del qual no veien amb bon ulls. De bell antuvi ja el van anomenar, despectivament, el casolot.

Mossèn Pancràs no havia parat esment en el lent però imparabile canvi físic de l'Àngel. Amb l'exercici intens havia arribat a ser el colós que en un temps fou. Inesperadament, el sacerdot es va sentir incòmode, i no era només perquè l'home a qui havia arribat a considerar com un amic estigués nu en aquella cerimònia sagrada. Hi havia alguna cosa més. Era unes quantes passes rere seu i no el

reconeixia. Aquell era el cos que havia matat, torturat i violat, es va dir. Podia refiar-se'n? Si Déu l'ha perdonat, sí, es va repetir unes quantes vegades. Es va sentir insegur, no sabia a què era degut aquell neguit sobtat. Va alçar la vista per implorar ajuda divina i el que va veure el va desconcertar. La lluna i el sol estaven molt propers. De fet, semblava com si la lluna estigués parcialment damunt del sol. Es va girar un vent gelat molt malagradós.

L'Àngel, de cara al casalot, va obrir braços i cames. Mossèn Pancràs es va estremir contemplant aquella impressionant massa de músculs i va abraçar amb força el crucifix. Part de l'aigua beneïda va caure i va bullir en contacte amb el terra. L'Àngel va prémer els punys i va exclamar amb una veuarra que va rebotre entre les muntanyes:

—Sóc l'Àngel caigut i aquesta és la meva llar!

En aquell moment es va fer fosc del tot. Mossèn Pancràs va mirar terroritzat enlaire i, allà on hi hauria hagut d'haver el sol, hi havia una taca negra amb una corona vermella al voltant. Estava segur que aquell era el sol que il·luminava l'infern. I també sabia què havia de fer. El món havia arribat a aquella situació per culpa seva. Va deixar caure el recipient amb l'aigua beneïda, que en vaporitzar-se li va fer cremades en una cama, i va alçar el crucifix per damunt del cap. Va dirigir-se allà on creia que hi havia el fill del Maligne i el va deixar caure amb totes les seves forces. Va notar la resistència d'un impacte i es va desequilibrar. No va poder aguantar el pes del crucifix i li va caure. A les palpentes, va provar de recuperar-lo. Aleshores el va veure, tènueament. Va alçar la vista. Hi havia una escletxa de sol que s'eixamplava. Ho havia aconseguit. Va mirar a terra. Allà el tenia, estès a terra amb un trauc al cap d'on rajava una mica de sang. Per si de cas només estava inconscient, mossèn Pancràs va colpejar l'Àngel fins que li va obrir el crani.

En acabar, suava de valent. Va mirar-se el cadàver i va comprendre que l'home havia estat un simple instrument. Era inofensiu, havia estat el seu amic. Va desviar la vista

cap al casalot i va sentir una opressió al pit. Va tenir la sensació que allà s'hi havia acumulat tota la maldat que el penitent portava a dins.

Naturalment, allò era una bestiesa, es va dir. L'únic cert era que havia matat un home. Aquell era un crim execrable. Ja a plena llum, va dirigir-se a les fumaroles. Marejat pels vapors, va trobar una escletxa prou ampla i s'hi va tirar de cap.

No va tornar a pujar cap capellà des d'Aiguasoma. Van trobar l'ase de mossèn Pancràs mort de gana, incapaç d'haver rosegat la corda per alliberar-se. L'ermita de Sant Tarsici va ser desmuntada pedra a pedra per reforçar les cases dels pobletans. Ningú no va tenir ganes d'acostar-se al casalot per aprofitar-ne els materials de construcció.